

యూనివర్సిటీ నుంచి వస్తూ ఇంకా ఇంట్లోకి అడుగుపెట్టానో, లేదో "ఆవిడ ఫోన్ చేసిందండీ" అని దూరంనుంచే కేకవేసింది. నాకు తెలుసు, "ఎవరే?" అని నేనడిగే ప్రశ్నకు, "అదే, ఆవిడేనండీ" అంటూ, సూటిగా జవాబు రాదని, అందుకని సావకాశంగా, ఓవర్ కోటు లాకర్లో పెట్టి, జోళ్లు విప్పుకుని, ఫామిలీరూమ్ సోఫాలో చతికిలపడ్డాను.

"మహా అదెవరైనా లెఖలేనట్లు ఆ నటన నాకు తెలియదనుకున్నారా?" అని నావైపు కొంటిగా చూస్తూ, తల ఆడిస్తూన్న, మా ఆవిడని మీరు చూసి తీరాల్సిందే! ఆ చూపు, ఆ వయ్యారం, ఆ చిలిపితనం! హావభావ వర్ణనా పాండిత్యం లేనివాడు, క్లుప్తంగా సైంటిఫిక్ రిపోర్టులు వ్రాసుకుపోవడమే కాని మరో ప్రజ్ఞలేని నాలాంటి కెమిస్ట్రీ ప్రొఫెసర్ ఆ కవ్వించు కంజాక్షిని ఏం వర్ణించగలడు? నోరు తెరచుకుని అలా ఆరాధన చేస్తూ కూర్చోడం కన్నా! అదే ఓ లిబరల్ ఆర్ట్స్ ప్రొఫెసరైతే, ఓ ప్రబంధకావ్యం కాకపోతే, కనీసం ఓ వంచవద్యరత్నావళి ఆశువుగా అల్లి అర్పించేవాడే, ఆ అందచందాల ఆరాధనీయ కొంటెచూపులకి.

అలాగే చూస్తూ మరేమీ అడుగని నన్ను చూసి, చిరుకోపం వచ్చింది. "ఐతే పోనీండి. నాకేం వట్టింది. ఆవిడ అక్కడ ఎయిర్పోర్ట్లో చూసిచూసి..."

"ఎయిర్పోర్ట్నుంచి ఫోన్ చేసిందా? ఏ ఎయిర్పోర్టు? ఎంత సేవయింది వచ్చి? ఎవరది. ఎక్కడనుంచి వచ్చింది" అని ప్రశ్నలవర్షం కురిపిస్తూ, తీసుకురావడానికి సిద్ధంగా లేచాను.

"కంగారువడకండి. ఇవాళ కాదు వస్తాంట" అన్నప్పుడు, నీ చిలిపితనమూ, ఎన్నాళ్లయినా మానేవు కావు. డౌంక తిరుగుడులు లేకుండా చెప్పు" అని మళ్లీ సోఫాలో చతికిలపడ్డాను.

"అలాక్కాదు. మీరు ప్రశ్నలడగండి. అన్నిటికీ సూటిగా జవాబిస్తాను. ఒట్టు. వది ప్రశ్నలైనా కనుక్కోలేకపోతే..."

పోతే, అన్నట్లు నేపెట్టిన ఫోజుని చూసి, "ఇవాళ మీకింట్లో భోజనం లేదు. అలా చూడకండి. నేనంత కర్కెటకీనేం కాదు. మీరు నన్ను హోటల్కి తీసుకెళ్తే, అక్కడ మీకు భోజనం"

"చూడు లక్ష్మీ, ఇవాళ్ల నేను చాలా అలసిపోయాను. నన్ను మళ్లీ బయటకి అని ఎక్కడికీ లాక్కెళ్లకు. నీకు పుణ్యముంటుంది. ఉత్త గొడ్డువారైనా సరే. ఇక్కడే మన భోజనం. ఈ సాయంత్రానికి"

"ఐతే పోనీలెండి. మీకిష్టమైన వంకాయ సివంగి పులుసు, పెసరవచ్చడీ చేశాను. పదిప్రశ్నలలో కనుక్కోవాలి?" అని మళ్లీ ఆటవట్టించింది. అదేదో అయిందనిపిస్తే కాని లాభం లేదని, సరే, అని ఆరంభించాను.

"మీవాళ్ళా, మావాళ్ళా?"
 "మా వాళ్ళు కాదు"
 "మా దగ్గరివాళ్ళా, దూరం వాళ్ళా"
 "అది 'రాయల్' 'మా' ఐతే, మీరే చెప్పాలి"
 "సూటిగా చెప్తానని మళ్లీ ఈ తమాషా యెంటి?"
 "తమాషా లేదందులో. జాగ్రత్త. మూడైపోయాయుప్పుడే" అని హెచ్చరించింది, వచ్చే నవ్వుని ఆపుకుంటూ.

మా ఆవిడతో ఇలాంటివే కాదు. ఎలాంటి వందాలైనా ఎప్పుడూ నే నెగ్గనే లేదు. ఎప్పుడూ ఎగతాళి చేస్తూనే ఉంటుంది. తను

సుశీల

వేదుల
 చిన్నవేంకటచయనులు

selvaraaj

స్కూల్ పైనల్ మాత్రమే ఐతే నేనో పిహెచ్డి ఐనా లాభం ఏంటంటూ. తెలివి-తేటల్లో మా అవిడదే పైచేయి అని ఒప్పుకోక తప్పదు.

ఓ వదినిమిషాలు నాలో చెలగాటాలాడాక, నువ్వే నెగ్గావు. చెప్పు బాబూ, అని నేను వేడుకున్నాక చెప్పింది. “మీ స్వప్న సుందరి, సుశీలే” అని వెక్కిరిస్తూ.

సుశీల తాతగారి ద్వారా విన్నాను. కుటుంబం వాళ్లంతా వద్దని చెప్తున్నా వినిపించుకోకుండా ఎవరినో ప్రేమించి పెళ్లి చేసేసుకుందని. మాలాగే అమెరికాకి వచ్చిందని కూడా విన్నాను. కాని మా నెంబర్ వట్టిందంటే, వాళ్ తాతగారిచ్చి ఉంటారు.

నాదే పొరపాటు. పెళ్లయిన కొత్తలో చెప్పాను. ఆలూమగల మధ్య అరమరికలు ఉండకూడదన్న అపోహతో. అప్పటినుంచీ మీ స్వప్నసుందరి అంటూ ఓ రెండుమూడేళ్లు ఏడిపించింది. తరువాత మళ్ళీ ఏడేళ్లకి ఆ మాట ఎత్తింది.

అందం చూసేవాడి కనులలో ఉండన్నాడు ఓ మహానుభావుడు. అవచ్చు. మా స్కూల్ పిల్లలందరి కళ్లకీ అందగత్తెగా కనిపించిందంటే, సుశీల చక్కదనం వేరే చెప్పాలా?

సుశీలకి ప్రేమలేఖలు వ్రాసినవారసులు ఎంతమందో తెలియదు కాని ఇంచుమించు అందరూ వ్రాసేమని గొప్పలు చెప్పుకున్నవారే. నా సహాధ్యాయులంతా, నేను తప్ప. నేనే కాని అలాంటి పిచ్చివని చెప్పినా, మా వీధిలోనే ఉన్న వాళ్ల తాతగారిచేత మానాన్నకి చెప్పించి, మానాన్న దగ్గర నాలుగు వడతాయన్న భయంతో.

అంతదాకా ఎందుకూ? తనే నేరుగా వచ్చి, చీవాట్లు కూడా పెట్టేదేమో. ఒకసారి ఓ పెంకిఘటం వెనకాతలే నడుస్తూ, ఏదో కూసేడట. అది విని సుశీల వెనక్కి తిరిగి, “ఏంట్రా కూశావ్? మళ్ళీ దమ్ములుంటే నా ఎదుట కూయి” అని కాలిచెప్పు తీసిందట. తోక ముడుచుకుని వాడు వెనక్కి తిరిగి వరుగు తీశాడని అన్నారు. అంతకీ తగుదును. మాంచి సాహసం ఉన్న పిల్లే!

బహుశా సుశీల మా స్కూల్లో ఓ రెండేళ్ళే చదివిందేమో. ఆ తరువాత వాళ్ల నాన్నగారికి బదిలీ అయితే హైదరాబాద్ వెళ్లిపోయిందని వినికిడి.

పెళ్లి అయ్యేదాకా ఏ సుందరినైనా కలగంటే, సుశీలనే! ఆ తరువాత ఎవరైనా అందమైన వాళ్లు కనబడినప్పుడు, సుశీల ఇంతకంటే

అందంగా ఉండేది కదూ అనుకునేవాడిని కూడా.

నేనూ మా అవిడా ఎయిర్పోర్ట్ కి వెళ్లి కలిశాం. వంజాబీ సెల్వార్ కమీజ్ లో దిగింది. చూసి వదివదిహేనేళ్లయింది. అచ్చు ఆ రోజుల్లో సుశీలే దిగి వచ్చిందా అనిపించింది. వదహారేళ్ల బాలకుమార్తె అన్నా అనుకోవచ్చు. అది నా వక్షపాత ఆలోచనేమో అని మీరు నమ్మకపోవచ్చు. కారులో మొదట మా అవిడే అలా అన్నాదంటే మరి నమ్ముతారా?

ఊరుకో లక్ష్మీ అన్నా వినిపించుకోకుండా, మా అవిడ సోదీ చెప్పుకుపోయింది కారులో. అంతా ఆమె నా స్వప్నసుందరి అని, వసున్నదని తెలిసినప్పటి నుంచీ నాకు నిద్ర లేదనీ వగైరా, వగైరా. సిగ్గుతో ముఖం కందబారింది. రక్షించి వాళ్లు వెనుక సీట్లో కూర్చున్నారు కనుక సుశీల అది గమనించి ఉండడనే అనుకున్నా.

“ఒక్కరే వచ్చారు. మీ ఆయనా పిల్లలు రాలేదేం? వస్తే ఇంకా సంతోషమయ్యేది” అన్నాను భోజనం చేస్తూ.

“మాకింకా పిల్లలు లేరు. మా గొడవ చెప్తాను సావకాశంగా”

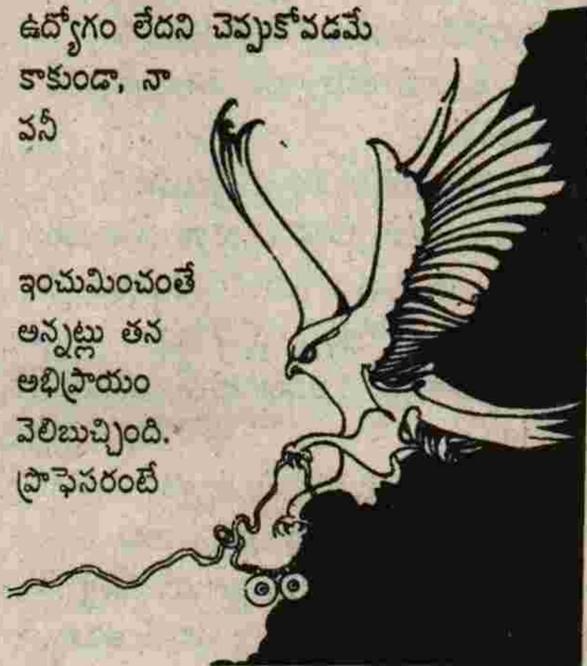
ఆ సమాధానం విన్నాక మా అభిప్రాయాలు కనిపెట్టి.

“మా ఇద్దరి మధ్య ఏ గొడవా లేదు. బెంగ వడకండి. ఉంది చాలా, చెప్పాల్సింది. ఆలస్యమైపోయిందివ్వుటికే. మీరు వడుక్కొండి. రేపు శనివారం శలవే అనుకుంటా మీకు, సావకాశంగా...”

అవిడ మాట వూర్తిగా వినకుండానే, మా అవిడ.

“నాకు ఉందంటే రోజూ శలవే. లేదంటే ఏరోజు లేదమ్మా. వారికి మేష్టారిగిరి కనుక ఏదో వారానికి మూడో నాలుగో గంటల లెక్కరయిం దనిపించాక అంతా శలవే” అని తనకేమీ ఉద్యోగం లేదని చెప్పుకోవడమే కాకుండా, నా వనీ

ఇంచుమించంతే అన్నట్లు తన అభిప్రాయం వెలిబుచ్చింది. ప్రాఫెసరంటే

అందరికీ చులకనే! చచ్చి చాకిరీ చేసినా నాలుగురాళ్లు ఇంట్లో వడేయలేని అసమర్థుడని.

సుశీల మా అవిడ మాటలకి నవ్వుతూ లేచి తన వడకగదికి దారి తీసింది. మరునాడు తీరికగా బ్రేక్ ఫాస్ట్ కానిచ్చాక, వాషింగ్ టన్ చూపిద్దామని, ఇదివరలో ఎప్పుడైనా వచ్చేరా, అని సుశీలని అడిగాను. వాళ్లాయన తన కన్నలెన్నీ వనిమీద వచ్చినప్పుడల్లా వచ్చానని చెప్పింది. అయ్యో, మేమిక్కడే ఉన్నాం. ఇన్నాళ్లూ. చెప్పారు కాదంటూ, అతిథి మర్యాదగా “సెప్టెంబర్ వదకొండున పెంటగన్ వడగొట్టాక ఎంత పెద్ద దెబ్బ తిన్నాదో, చూద్దూ కాని, వదండి. అంతా క్లియర్ చేసేసినా ఆ దృశ్యం చూసి తీరాల్సిందే” అని నేననగానే సుశీల ముఖం నెత్తురుచుక్క లేనంత పాలిపోయింది. గజగజ వణికిపోయింది.

కాస్త తేరుకున్నాక, “మీ వాళ్లవరేనా పెంటగన్ లో దెబ్బతిన్నారా? ఐతే వద్దు లెండి” అన్నాను.

మెల్లిగా, సుశీల, అతి కష్టంతో మొదలుపెట్టింది.

“ఆ పిశాచ దుర్మూర్ఖానికి దగ్గర వాళ్లవరూ ఆహుతి కాలేదు. తెలిసిన వారు ఉన్నారు. అసలు, ఓ విధంగా అందరూ మనకు కావలసిన వారే అనిపిస్తుంది. పాపం, వాళ్లం చేశారని వాళ్లకి, వాళ్ల వారికీ ఆ అన్యాయం?”

“దాని తరువాతే వచ్చింది. మా కుటుంబానికి శని. మీరు వినే ఉంటారు. మాతాత దగ్గరనుంచి. నేను పెళ్లి చేసుకున్నది ముస్లిమునని. మాతాత తప్ప మిగతా వారందరూ నాముఖం చూడరు సరే. మాట్లాడనైనా మాట్లాడరు. అది బాధే కాని, ఇప్పుడు మా బాధ అది కాదు. నేరుగా సెప్టెంబర్ వదకొండు టెర్రరిస్ట్ అక్రమానికి సంబంధించినదే.

“మీకు తెలియనిదేముంది? వాళ్లకి సహాయం చేసేరని కాని, చేసినవారిని తెలుసునేమో అన్నవారిని కాని చాలామందిని, ముఖ్యంగా ముస్లిములని కేసుగీసూ లేకుండా డిటైన్ చేస్తున్నారని. అలా చేసిన వాళ్లలో, మా ఆయన ఇరుక్కుపోయారు”

అయ్యో, పాపం. అంది మా అవిడ, నేను.

“నిజంగా మీ ఆయన వాళ్లలో ఉన్నారా?” అని అడిగాను.

నానోట అలాంటి మాట వచ్చినందుకే చాలా నొచ్చుకున్నట్లుంది. కొంచం కోపం కూడా వచ్చిందనుకుంటాను. తమాయించుకుని.

“మీకు మా ఆయన తెలియదు కాబట్టి అలా అన్నారు. మీదాకా ఎందుకూ? అన్ని మతాల వారికీ వలసవచ్చే అవకాశం ఇచ్చి, విభిన్నత్వంలోనే ఏకత్వం ఉందని రెండు వందల సంవత్సరాలై ప్రపంచానికి ఆదర్శంగా ఉన్నా ఈ దేశ పరిపాలకులే ఏమంటున్నారు? ఇది యుద్ధసమయం. ఇప్పుడు వ్యక్తిగత హక్కులని, టెర్రరిస్టులు మన చట్టాల లొసుగులలో దాగుకునే సమయం కాదు అని ఎవరిని అనుమానిస్తున్నారు? కొత్తగా వచ్చినవాళ్లే కాకుండా, ఇక్కడ నమ్మకంగా యేళ్లాయి ఉన్న విదేశ ముస్లిములనే కదా?

“మా ఆయన వనిమీద ఇతర దేశాలు తరచుగా వెళ్తూ ఉంటారు. అందులో తను ముస్లిం కనుక, వాళ్ల కంపెనీ ఆమెరికన్ కంపెనీవే ఐనా. వ్యాపారానికి నచ్చుతుందని, ఎక్కువగా ముస్లిం దేశాలకే ఆయనని పంపేవారు.

“ఇంకా ఓ ఏడాది ఉంది. మేం సిటిజన్ షిప్ కి అర్హి పెట్టుకోడానికి. అందుకే మా ఆయనలాంటి వాళ్లని అనుమానించి తీసుకుని వెళ్లిపోతున్నారు. మా ఆయన నిర్దోషి కాబట్టి, తప్పకుండా విడదలైపోతారు. కాని అంతవరకూ తప్పదు మాపాట్లు” అని అవ్రయత్నంగా కళ్లంట నీరు పెడ్తూ ఊరుకుంది.

“ఊరుకో అమ్మా, కష్టాలు కలకాలం ఉండవన్నారు” అని మా ఆవిడ సముదాయించింది.

“ఇప్పుడు గడవడానికి సామ్యేమేనా అవసరమా?” అని నేనన్నది వినగానే సుశీల నామాట అర్థం కాలేదన్నట్లు, ఆశ్చర్యంగా అలా శూన్యంలోకి రెప్ప వాల్చకుండా చూస్తూ ఉండిపోయింది.

“మీరూరుకోండి. మీకేమనాలో తెలిసి చావదు” అని నన్ను మందలిస్తూ, సుశీలతో “ఆయనంతే నమ్మా. అది మనసున పెట్టుకుని బాధపడకు. చెప్పమ్మా. మీ ఆయనని చూడనిస్తున్నారా? ఆయనని కొట్టి, గిట్టి, ఏం చేయడం లేదు కదా? మీరు ఉండేది ఏ ఊరన్నావు? అక్కడ ఇంకెవరైనా మనవాళ్లు ఉన్నారా? మీ ఆయన కంపెనీ వాళ్లేమంటున్నారు?” అని మా ఆవిడ నెమ్మదిగా, నాగొడవ మధ్యమధ్యనే అనవరం లేదన్నట్లు నావైపు చూసి, సుశీలని ప్రోత్సహించింది.

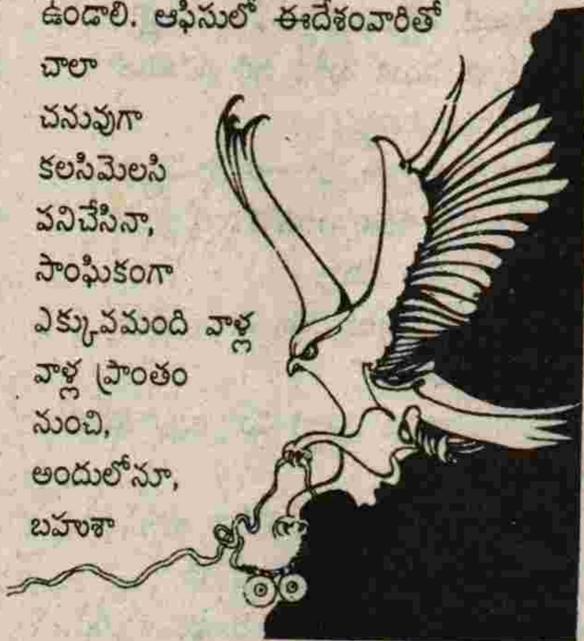
“మాకు సామ్ముకి ఏ ఇబ్బంది లేదు. మా ఆయనని కలియనివ్వలేదు కాని ఫోన్లో ఆయనని మాట్లాడనిచ్చేరు. ఆయనని ఏమీ చేయడం లేదుట. అవేమీ కానే కాదు. నేనిలా మీ

దగ్గరికి రావడానికి.”

“నేను ఎమ్మే చదువుకున్నా. ఉద్యోగం చేయనవసరం ఉండేది కాదు. నాపని ఆయనతో దేశాలు తిరిగి ఆనందించడమే. అది నాకూ సరదానే కనుక నేను చేస్తానని అననూలేదు. ఐనా మళ్లీ ఇక్కడే ఏదో చదువుతేనే కాని మంచి ఉద్యోగం ఏం వస్తుంది లెండి.”

“పైపైకి సానుభూతి చూపిస్తారు. కంపెనీవారు కాని వాళ్లకి మాతో, ఈ గొడవ నుంచి మా ఆయన బయటపడేదాకా, ఎంత తక్కువ సంవర్కం పెట్టుకుంటే అంత మంచిదన్నట్లు ఉంది.”

“మేం ఉండేది బోస్టన్ నే చెప్పుకోవచ్చు. ఆ దగ్గరలో ఓ చిన్నవల్లె. మీకూ అదే అనుభవమై ఉండాలి. ఆఫీసులో ఈదేశంవారితో చాలా చనువుగా కలసిమెలసి వనిచేసినా, సాంఘికంగా ఎక్కువమంది వాళ్ల వాళ్ల ప్రాంతం నుంచి, అందులోనూ, బహుశా

వాళ్ల ప్రాంతమో, కులమో, శాఖో, చూసి మనవాళ్లు కలుస్తారు. ఉంటూన్న వీధిలో అమెరికన్లతోనైనా కలిసేది అరుదే.

“ఎక్కువగా మేం ముస్లిములతోనే తిరిగాము. మనవాళ్లతో నేను కలుద్దామన్నా. నేను ముస్లిమ్ అనగానే ఎంతమంది మనలో నాతో వచ్చి స్నేహం చేసుకుంటారు? ఇంకా అమెరికన్లతో కలియడానికి వెనుదీయకపోవచ్చును కాని, ముస్లిం అనగానే అమ్మో అని వెనక్కి వెళ్లేవారే చాలామంది.”

“ఇప్పటి పరిస్థితి ఎలా వచ్చిందంటే, ముస్లింలకి కూడా మాతో చనువుగా కలియడం భయమే. మా ఆయన గురించి నిజంగా వాళ్లకేం తెలుసును? ఈ దేశం వచ్చి సామ్ము చేసుకుంటున్నాడు. మంచివాడులాగే ఉన్నాడు. అని తప్ప?

“పోనీ ఇండియా వెళ్లు కొన్నాళ్లకి అన్నారాయన. అక్కడ మా ఆయన వారు హైదరాబాద్ లో చాలామంది ఉన్నారు. నేవెళ్లే ప్రాణం పెట్టి చూసుకుంటారు. అక్కడే అమ్మా,

నాన్నా, మా చుట్టూలా, చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్లతో మా ఆయనవాళ్లు కలియరు కదా! వాళ్లు కలుద్దామన్నా మా అమ్మవాళ్లూ ఒప్పుకునేదీ లేదు. అదో నరకం నాకు.

“తాతయ్య ఉండి ఉంటే హాయిగా అక్కడ ఉండి ఉండును. పోయి ఏడాది అయింది. నేస్తాలు బయట బాగా మాట్లాడుతారు కాని, వాళ్లింట్లో ఉంచుకోవడాని కంటే అత్తామామలతో కాకుండా వాళ్ల మానాన్న వాళ్లతోనే యేమో?

“అందుకనే ఆలోచించి మీ దగ్గరకు వచ్చాను. చిన్ననాటి కృష్ణమూర్తిని తలచుకుంటూ” అని మాకేసి సూటిగా చూస్తూ, తను చెప్పవలసింది మరేమీ లేదన్నట్లు.

“మంచి పని చేశావమ్మా. దానికేం భాగ్యం” అని మా ఆవిడ చులకనగా అనేసింది. నేను అంత సులువుగా, అదో ఇబ్బందిలేని మాట అని అనలేకపోయాను.

అంటే, మాకు మరో మనిషి ఉండడంతో ఏ ఇబ్బంది లేదు. మామూలుగా. కాని, ఏమో, అతనో అతివాద ముస్లిమైతే గియ్యే. ఈమెకి ఆ విషయాలు తెలిసి రేపోమాపో ఈవిడనీ వట్టుకున్నప్పుడు, వాళ్లని చేరదీసి సహకరించేమని మాకూ అనవసరంగా... అన్న ఆలోచనలతో.

రక్షించి సుశీల ఇది గ్రహించినట్లు లేదు.

“లక్ష్మీగారూ, మెనీ థాంక్యండీ. కృష్ణమూర్తి గారంటే సరే. చిన్ననాటి స్కూల్ సహాధ్యాయులం. కాని మీరు కాదుకదా. అందుకని మీరు కూడా అంగీకరిస్తారా అన్న అనుమానం లేకపోలేదు. పొద్దుపోయింది వడుక్కుండాం” అని చిరునవ్వుతో లేచి, తన వడకగడికి వెళ్లిపోయింది.

మెల్లిగా లేచి మా గడికి వెళ్లక మా ఆవిడకి నా భయాలు చెప్పుకున్నా.

“కొండంత ఆశ పెట్టుకుని వస్తే, మీ సహాధ్యాయురాలికి మీరు చూపే అతిథి సత్కారం ఇదా, నేనే అలాంటి తికమకలో ఉంటే నా చిన్ననాటి పరిచితులు మీలాగే నన్ను ఆదుకోకపోతే మీరేమందురు?” అని ఆ చెంపా ఈ చెంపా వాయగొట్టి నిద్రపోయింది. అంతటితో డిష్కషన్ క్లోజ్ అన్నట్లు.

పొద్దున్నే కాఫీబేబుల్ మీద చీటీ ఉంది. సుశీల తెల్లవారగానే మాకు చెప్పకుండానే వెళ్లిపోయింది. చీటీలో....

“పొరవడ్డాను. వచ్చి మీకు ఇబ్బంది పెట్టన్నా అన్న ఆలోచనే లేకపోయింది. క్షమించాలి. సానుభూతితో నాగోడు విన్నందుకు కృతజ్ఞురాలిని. సుశీల” అని క్లుప్తంగా.